

XIV. МЕЖДУНАРОДНИ СРАВНЕНИЯ

Представени са агрегираните окончателни резултати от Програмата за европейски сравнения (ПЕС) на паритетите на покупателната способност, фаза 1999 година. Данните се отнасят за 15-те страни - членки на Европейския съюз (ЕС), 13-те страни, кандидатстващи за членство в ЕС, както и за някои развити европейски страни (Норвегия, Швейцария и Исландия), участващи в Програмата като членки на Европейската асоциация за свободна търговия (ЕАСТ). Показано е и мястото на отделните страни по различните показатели.

В ПЕС е възприето европейската валутна единица евро (EUR) да бъде съпоставимата единица на база за сравнение. Следователно реалните стойностни обеми са превърнати в евро, индексите на физическия обем са представени в проценти към ЕС-15 = 100, а паритетите на покупателната способност (ППС) отразяват съотношението на съответните национални валути към 1 евро. ППС са представени в стандартизирана форма към базата (ЕС-15 = 1), наречена стандарт на покупателната способност (СПС), т. е. евро в реално изражение (условна средна валута).

Паритетите на покупателната способност (ППС) представляват реални курсове за превръщане на стойностните показатели от национална валута в единна валута. Те са изчислени въз основа на реални цени на избрани представителни стоки и услуги (потребителски и инвестиционни) и на стандартни условни строителни обекти. Чрез тях се елиминира влиянието на различните равнища на цени в участващите страни партньори и се приравнява покупателната сила на националните валути. Следователно превърнатите в единна съпоставима валута чрез ППС разходи

за крайно използване на БВП на отделните страни са сравними и отразяват единствено разликата във физическия обем на купените стоки и услуги.

Индексите на равнища на цени (сравнителни равнища на цени) са измерител на различията в равнищата на цените между страните партньори, показващи колко единици от единната валута са необходими, за да се купи едно и също количество стоки и услуги в сравняваните с базата (ЕС-15) страни. Те се изчисляват като съотношения между ППС и официалните валутни курсове - национална валута/евро.

Брутният вътрешен продукт по текущи цени, превърнат в сравнима валута с помощта на ППС, се нарича реален БВП (БВП в реално изражение).

БВП на човек от населението в реално изражение се приема като физически измерител на общото икономическо състояние на страните в сравнение с ЕС-15 или съпоставени помежду си посредством ЕС-15.

Индексите на физическия обем на БВП на човек от населението отразяват единствено различията между страните партньори в международните сравнения по отношение на крайно потребление обем стоки и услуги в тях, т. е. елиминира се влиянието на националните цени в тези страни.

Табл. 1 съдържа данни за равнищата и индексите на физическия обем на реалния БВП на човек от населението, общите ППС и официалните валутни курсове на националните валути спрямо еврото, както и индексите на равнищата на цени.

Табл. 2 представя индексите на физическия обем на някои от главните компоненти на използвания БВП на човек от населението.